

Qui ha guanyat amb la fi de la mili?

L'any 2001 cap jove serà cridat a fer la mili obligatòriament. La pressió per part d'objectors i insubmisos sembla que ha tingut els seus fruits, però realment es tracta d'una victòria o és més aviat una derrota, ja que els exèrcits caminaven cap a la reconversió?

ARXIU / RAFA GIL

La batalla contra el servei militar obligatori està guanyada. Objectors i insubmisos no han parat de créixer des dels anys vuitanta i han desbordat totes les previsions del govern espanyol. Així les coses hem arribat a una fi de segle on la lluita contra el servei militar obligatori ha sensibilitzat molta gent i ha provocat moltes mobilitzacions. Per lògica doncs, es percep l'eliminació de l'obligació de fer la mili com una victòria dels objectors i insubmisos. Però, és tan clara aquesta victòria? Els sectors pacifistes no tenen gens clar que això sigui així o bé es considera que tan sols es tracta d'una petita victòria.

En el que tothom coincideix és que aquesta reformulació de l'exèrcit encara planteja més problemes i que necessàriament tots els moviments que fins ara han lluitat contra el servei militar obligatori com a principal front, ara s'hauran de reconvertir i hauran d'ampliar el ventall de les reivindicacions antimilitaristes i pacifistes o la seva desaparició serà imparable.

Un dels arguments per assegurar que la professionalització de l'exèrcit és una derrota del pacifisme és que amb un exèrcit de lleva la societat està implicada i és menys fàcil que es produeixi un cop d'estat. Per al director de l'ONG Fundació per la Pau, Jordi Armadans, aquest és un fals argument perquè "quan hi ha un cop d'estat és poc probable que els soldats s'enfrontin als caps. Per exemple, en el cop d'estat del

1981, a València tots els soldats de lleva van sortir al carrer esperant ordres dels militars". Al marge d'aquest debat, però, Armadans considera sobretot que amb la professionalització de l'exèrcit "s'ha aconseguit una petita victòria, ja que és el reconeixement d'una lluita històrica". Coincideix en aquesta apreciació Oriol Illa, membre del secretariat de l'Associació d'Objectors de Consciència (AOC). Afirmar Illa que "la supressió de la mili obligatòria és una victòria perquè hem treballat des de l'any 85".

En canvi el col·lectiu d'insubmisos minimitza aquest triomf. Segons Pere Comelles, de l'Assemblea d'Insubmisos i Insubmisos de Catalunya, "no es tracta d'una victòria ni d'una derrota, però és molt positiu només per a tota la gent que no haurà de passar per l'exèrcit". Comelles també té molt clar que no es pot negar la influència de la insubmissió i de l'objecció en l'avançament d'aquestes reformes a l'exèrcit espanyol.

Falsa impressió de victòria. D'altra banda, dins el pacifisme i el moviment contra el servei obligatori s'alcen diverses veus que critiquen els qui creuen que això és una victòria. El vicepresident de l'ONG Justícia i Pau, Arcadi Oliveres, creu que "hi ha una falsa impressió de victòria, més per part de la majoria d'objectors i les seves famílies que per part dels insubmisos". La crítica d'Oliveres és contundent:

ARXIU

"s'han resolt problemes individuals, però en antimilitarisme no s'ha avançat gaire". També Vicenç Fises, especialista en temes militars, considera que objectors i insubmisos "s'han centrat massa en el servei militar obligatori i han oblidat altres elements del pacifisme". Fises va més enllà i assegura que ara serà més difícil mobilitzar la població i que "s'ha perdut la gran oportunitat de convertir tota aquesta gent implicada en actors de la cultura de la pau".

De fet, està molt estesa la sensació que ara s'acosta una baixada de la sensibilització al voltant dels temes antimilitaristes. Amb les reformes militars el govern d'Aznar ha matat dos pardals d'un tret, d'una banda la modernització i adaptació de l'exèrcit a criteris europeus i dels EUA i de l'altra ha eliminat un dels elements que més mobilitzaven la societat contra els militars: el servei obligatori. Ara, sense aquest

Segons Arcadi Oliveres, "s'han resolt problemes individuals, però en antimilitarisme no s'ha avançat gaire."

frec a frec i amb les publicidades col·laboracions amb els cascos blaus, per exemple, l'exèrcit va perdre l'àurea negativa. Comelles assegura que un dels elements positius del moviment d'insubmissió i objecció és que la societat ja no té tan presents els militars com abans, "aquest és un canvi poc espectacular però

molt important ja que ha passat al sentit comú de les persones". Alhora, però, aquesta mateixa evolució fa que l'exèrcit comenci a ser més ben vist, acoblat perfectament als temps que corren, capaç de desenvolupar tecnologies punta i participar en les operacions que organitza l'ONU i l'OTAN. Això, que és fatalment percebut com un signe de modernitat, signifiquen exèrcits agressius equidistants completament de la cultura de la pau.

Reconversió pacifista. De la mateixa manera que els exèrcits s'han reconvertit, el moviment contra el servei militar també haurà de reconvertir-se si no vol morir de sobte a partir del 2001. Segons Illa, "ara comença la nostra feina per seguir denunciant la despesa, la venda d'armament...". De fet l'AOC és conscient que fins ara era percebuda com una oficina de serveis, i per

Objectors i insubmisos han aconseguit sensibilitzar molta gent al voltant de la protesta contra el servei militar. Tot i que la fi de la lleva, però, no és atribuïble a aquests col·lectius sí que és cert que n'han forçat l'acceleració.

Col·lapse total

Per acabar de reblar el clau, els insubmisos estan portant la seva lluita fins a les últimes conseqüències i la resposta estatal en aquest moment de desconcert és la repressió. Caldrà veure com s'acaba d'articular el tema quan desaparegui la mili i la Prestació Social Substitutòria (PSS) que fan els objectors no tingui sentit tal i com està plantejada actualment. Què farà el govern? No està clar. Podria eliminar la PSS directament o potser imitar els alemanys i crear una mena de servei civil obligatori. Sigui com sigui, de moment l'estat continua reconeixent els objectors i en una sortida de valentia admirable ha anunciat un pla de xoc perquè cap objector s'escapi de les seves responsabilitats... fins al 2001.

Però de nou les ONG s'han avançat als polítics i han posat la qüestió de la PSS damunt la taula. Diverses associacions humanitàries catalanes ja han renunciat als convenis amb el Ministeri de Justícia per tenir places de PSS. Des d'una òptica pacifista rebutgen el caràcter substitutori de la PSS i també la repressió de tot tipus que s'està exercint contra els insubmisos. Això que s'ha fet fins ara a títol individual es presentarà aviat en el marc d'una campanya de diverses ONG catalanes, coordinades per la Fundació per la Pau, que amenacen de rescindir els convenis si no s'atura la repressió. De fet, però, moltes d'aquestes ONG ja han decidit no acollir més objectors. Aquesta campanya, en principi d'àmbit del Principat, es podria estendre a la resta de l'estat. Si aquesta mobilització prospera, l'estat no cedeix i s'intenten aplicar les mesures per enganxar els milers i milers d'objectors en espera de fer la PSS, el col·lapse pot ser total, així com massives les mobilitzacions en contra. **O. C.**

La guerra del Golf va provocar una gran mobilització antimilitarista. Però també va fer replantejar moltes coses als pacifistes.

això ara han decidit reconvertir l'associació en moviment per la pau, per abarcar tots els aspectes del pacifisme.

Pere Comelles també preveu que hi haurà una baixada en la mobilització, però per contra recorda que "després del referèndum de l'OTAN també hi va haver un gran descens en la sensibilització, i tres anys després va esclatar el moviment d'insubmissió". Amb tot tot-hom coincideix que la reconversió serà necessària. En aquesta línia Fises adverteix que els moviments pacifistes hauran d'assumir les seves limitacions alhora que obrin el debat "sobre elements com la reforma de l'ONU, la previsió dels conflictes", fins i tot hauran d'acceptar de coquetejar amb els militars en el sentit d'obrir espais de

diàleg per fer entrar elements que a poc a poc s'acostin a l'ideal utòpic final de l'eliminació dels exèrcits, com seria el cas d'avançar cap a un exèrcit defensiu i no pas ofensiu com el que es promou actualment. Arcadi Oliveres afegeix que "la discussió que s'ha de fer és si l'exèrcit ha d'existir o no i què ha de fer, i si ha d'existir una força internacional i com ha de ser".

Tot i que s'han perdut algunes oportunitats, ara la reconversió dels qui estaven en contra del servei militar a pacifistes complets és imprescindible. Malauradament ara és quan la feina és més dura perquè, com diu Arcadi Oliveres, s'han acabat les llàgrimes de comiat als *quintos*.

Oriol Cortacans

Servei Català de Col·locació

Si necessita cobrir un lloc de treball a la seva empresa
té a la seva disposició els telèfons 902 22 11 11 i 902 22 10 44 (*)

(*) L'àmbit d'actuació del SCC legalment es cenyeix a Catalunya